

Zpravodajství z jižního Kavkazu prosinec 2015

Saakašvili zbaven gruzínského občanství

Na základě podnětu ministerstva spravedlnosti zbavil současný gruzínský prezident Margvelašvili svého předchůdce v čele země Michaila Saakašviliho gruzínského občanství. Saakašvili v současnosti zastává pozici gubernátora Oděské oblasti v Ukrajině, kvůli níž se stal ukrajinským občanem – gruzínské zákony ale dvojí občanství zakazují. Sám Saakašvili krok gruzínských úřadů považuje za politický, motivovaný snahou zabránit mu v účasti v parlamentních volbách v Gruzii v roce 2016.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-saakashvili-citizenship-stripped/27406996.html>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27405398.html>

Giorgi Kvirikašvili.

Zdroj: Wikimedia Commons

Gruzie má nového premiéra

Koncem prosince bez vysvětlení na svůj post rezignoval gruzínský premiér Garibašvili. Záhy jej v čele vlády nahradil kolega ze strany Gruzínského snu Giorgi Kvirikašvili, dosavadní ministr zahraničních věcí. Komentátoři spatřují důvod pro tuto výměnu ve snaze vládnoucí strany zachránit před nadcházejícími volbami svou upadající popularitu.

(EN) <http://www.rferl.org/content/caucasus-report-georgia-garibashvili-resigns/27447558.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/caucasus-report-georgia-new-prime-minister-kvirikashvili/27449071.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgian-parliament-vote-kvirikashvili-government-december-29/27454801.html>

Gruzínští poslanci odmítli kvóty pro ženy

Gruzínští poslanci hlasovali proti přijetí změn zákona, které by zaváděly povinné kvóty pro ženy v parlamentu. Dle nedávného průzkumu amerického Národního demokratického institutu (NDI) přitom 68 % gruzínské populace podporuje větší zapojení žen do politiky.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27405242.html>

Gruzíni budou cestovat do Evropské unie bez víz

V prosincové zprávě Evropská komise pozitivně vyhodnotila kroky přijaté Gruzíí na cestě k liberalizaci vízového režimu s EU a gruzínští občané se tak již v roce 2016 dočkají možnosti vycestovat do zemí Schengenu bez víz. Jen pár dní po zveřejnění této zprávy rozhodlo o zjednodušení vízového režimu s Gruzíí i Rusko, které rovněž do budoucna nevyloučilo možnost bezvízového styku.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27436191.html>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/274825/>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/274866/>

Abcházie zakázala Turecku rybolov u svých břehů

Propad v rusko-tureckých vztazích v důsledku sestřelení ruského bombardéru Su-24 nad Tureckem má vliv i na Abcházii. Ta v prosinci zakázala tureckým lodím lovit ryby u svých břehů. Turecko přitom pro Abcházii představuje důležitého obchodního partnera, vytvářejícího cca 18 % zahraničního obrátu. Turecké lodě by od roku 2016 měly být v abchazských vodách nahrazeny ruskými, aktuální rybářská sezóna nicméně utrpí značné ztráty.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/274108/>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/274468/>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27456067.html>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27456905.html>

Ruská pomoc abchazskému rozpočtu

V roce 2016 bude z abchazského rozpočtu o výši 11,5 miliardy rublů tvořit asi 7,9 miliard ruská finanční podpora – a to jak ve formě přímé pomoci, tak v podobě prostředků investičního programu na „socio-ekonomický rozvoj“ Abcházie. Právě v rámci tohoto programu ale bylo čerpání financí v roce 2015 dosti problematické – z příslibených pěti miliard rublů do Abcházie dorazilo jen 450 milionů.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/274421/>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/275201/>

Tibilov chce přejmenovat republiku na Jižní Osetii-Alanii

Na výroční tiskové konferenci přišel jihoosetský prezident Tibilov s iniciativou na přejmenování republiky na Jižní Osetii-Alanii. Názvem by se tak přiblížila své ruské bratrské republice Severní Osetii-Alanii, s níž by se – dle Tibilova – měla v budoucnu spojit v jednotnou Osetii v

rámci Ruské federace. Zároveň jde o vymezení vůči národu Ingušů, se kterým Osety pojí spor o „alanskou“ historii a původ.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27456151.html>

(RU) http://sputnik-ossetia.ru/South_Ossetia/20151228/1079682.html

Schůzka Alijeva se Sarkisjanem

V Bernu se 19. prosince uskutečnila první schůzka arménského prezidenta s jeho ázerbájdžánským protějškem, který byl zvolen v říjnu 2014. Mediátorem jednání byla tzv. Minská skupina OBSE, žádného výsledku však tato schůzka nedosáhla.

(EN) <http://www.rferl.org/content/leaders-armenia-azerbaijan-meet-switzerland-nagorno-karabakh-conflict/27436870.html>

Náhorní Karabach.
Zdroj: Wikimedia Commons.

Ázerbájdžánské tanky ostřelovaly karabašské pozice

Poprvé od uzavření příměří mezi Arménií a Ázerbájdžánem před 21 lety se do tohoto zamrzlého konfliktu zapojily ázerbájdžánské tanky, které ostřelovaly arménsko-karabašské pozice. Podle arménské strany bylo vypáleno okolo 1500 střel. Ázerbájdžán tvrdí, že za zostření konfliktu může Arménie, která údajně předtím ostřelovala ázerbájdžánské civilní cíle děly.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijani-tanks-shell-rebel-troops-for-first-time-in-21-years-nagorny-karabakh/27418104.html>

Lejla Junus.

Zdroj: Wikimedia Commons.

Lejla a Arif Junusovi propuštění do domácího vězení

Necelý měsíc po propuštění vězněného ázerbájdžánského historika Arifa Junuse do domácího vězení, propustil bakuský odvolací soud podmíněně 9. prosince také jeho ženu, lidskoprávní aktivistku Lejlu. Důvodem jejího propuštění byl stejně jako v případě Arifa Junuse její zdravotní stav. Manželé Junusovi však stále nesmějí opustit Baku, nemohou tedy ani podstoupit léčení v zahraničí, bez něhož zůstává jejich život v bezprostředním ohrožení.

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/politics/10009/Leyla-Yunus-released-from-jail.htm>

Devalvace Manatu

Ázerbájdžánská centrální banka rozhodla převést tamní měnu manat na plovoucí kurz, na což manat zareagoval skokovým propadem hodnoty o téměř polovinu. Hodnota manatu je tak nejnižší za posledních 20 let. Propad hodnoty národní měny vyvolal paniku mezi obyvatelstvem, které přišlo o podstatnou část svých úspor. Ázerbájdžán se potýká s vážnými ekonomickými problémy způsobenými dlouhodobým poklesem ceny ropy na světových trzích. Ropa a zemní plyn jsou prakticky jedinými vývozními artikly Ázerbájdžánu, a proto je jeho ekonomika na pohyb jejich cen velice citlivá.

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/society/10342/Anxiety-grips-Azerbaijan-as-government-floats-manat.htm>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-currency-fall-float/27440229.html>

(EN) <http://www.rferl.org/media/video/azerbaijan-currency/27440877.html>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/34145/>

SOCAR

Výbuch na ropné plošině v Kaspickém moři

Čtvrtého prosince zachvátil ropnou plošinu v Kaspickém moři mohutný požár. Při nehodě zahynuly tři desítky dělníků. Příčiny neštěstí se stále vyšetřují, nepravděpodobně jej ale zavinily nedbalost a nedodržení bezpečnostních předpisů. Plošina patří ázerbájdžánské státní ropné společnosti SOCAR.

(EN) <http://www.hurriyetdailynews.com/azerbaijan-mourns-many-deaths-after-oil-rig-fire-.aspx?pageID=238&nID=92118&NewsCatID=355>

(EN) <http://edition.cnn.com/2015/12/06/asia/azerbaijan-oil-explosion-caspain-sea/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-oil-rig-fire/27408631.html>

Místopředseda opoziční strany Fuad Gahramanli uvězněn

Místopředseda Ázerbájdžánské strany lidové fronty Fuad Gahramanli byl 8. prosince zatčen ve svém bytě a obviněn z podněcování národnostní a náboženské nenávisti a protistátní činnosti. Jako záminka jeho zatčení byly využity násilnosti ve městě Nardaran. Národní rada demokratických sil Ázerbájdžánu, organizace zastřešující opoziční strany, vydala prohlášení, ve kterém ostře protestuje proti Gahramanliho věznění.

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/politics/10169/Opposition-condemns-Fuad-Qehremanli%E2%80%99s-arrest.htm>

Rauf Mirkadyrov odsouzen k šesti letům vězení

Přední ázerbájdžánský novinář Rauf Mirkadyrov byl 28. prosince odsouzen k šesti letům vězení za údajnou špionáž ve prospěch Arménie. Mirkadyrov, který byl zatčen v dubnu 2014 v Turecku a deportován do Ázerbájdžánu, spolupracoval s rovněž odsouzenými manžely Junusovými a byl známý pro své ostře kritické články, namířené proti ázerbájdžánskému režimu.

Ve stejný den paradoxně podepsal prezident Alijev amnestii pro 210 vězňů, nebyl mezi nimi však ani jeden politický vězeň. Těch je momentálně v zemi okolo 90.

(EN) <http://www.rferl.org/content/prominent-azeri-journalist-jailed-for-six-years/27453794.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/prosecutor-seeks-jail-term-for-azeri-reporter/27431705.html>

Zemřel právník Elton Gulijev

Šestnáctého prosince zemřel ve věku 59 let na následky těžké nemoci přední ázerbájdžánský právník Elton Gulijev, který se proslavil obhajobou politických vězňů, jako například svého kolegy právníka Intigama Alijeva nebo novináře Seymoura Haziho a Chadídži Ismailové

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/society/10176/Temporary-Death-a-tribute-to-Elton-Guliyev.htm>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na

<http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ

tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz

<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:

Milan Štefanec, Barbora Jelínková, Světlana Zapadlová, Jaromír Němec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými zneprátenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezávislé. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.